

***Výkon pracovnej zdravotnej služby
v Slovenskej republike***

MVDr. , Mgr. Žofia Klenovčanová, MPH

RNDr. Jana Boledovičová, PhD., MPH

Legislatíva

PZS

Zákon č. 124/2006 Z. z. – o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Komplex preventívnych služieb:

- pracovná zdravotná služba - PZS
- bezpečnostnotechnická služba – BOZP

- Cieľom je ochrana zdravia zamestnancov, avšak prístup je diametrálne odlišný

Preventívne služby

Ochrana zdravia zamestnancov

PZS

Zdravotnícki pracovníci
Predchádzanie chorobám z
povolania

BOZP

Technickí pracovníci
Predchádzanie pracovným
úrazom a náhlym
poškodeniam zdravia

Trend - niektorí zamestnávateľia - verejní zdravotníci (hygienik PZS) + kurz BOZP

Preventívne zdravotné služby

Pracovná zdravotná služba

PZS – oprávnenie

- Tím PZS
 - Lekár
 - Sestra
 - Verejný zdravotník
 - 1. – 4. KRP

PZS – ohlásenie

- Verejný zdravotník
- 1. – 2. KP

Dohľad nad pracovnými podmienkami

- zisťovanie fyzikálnych, chemických, biologických, a psychologických nebezpečenstiev z práce a pracovného prostredia
- sledovanie expozície
- hodnotenie nebezpečenstiev
- odborné poradenstvo

Pracovno – lekárske prehliadky

- vplynú zo záverov hodnotenia nebezpečenstiev
- Lekár PZS
- Všeobecný lekár
- Odborné usmernenie MZ SR k rozsahu PLP

Faktory práce a pracovné prostredia

- Hluk
- Vibrácie
- **Elektromagnetické pole**
- **Ultrafialové žiarenie**
- Infračervené žiarenie
- **Lasery**
- Intenzívne pulzné svetlo
- **Ionizujúce žiarenie**
- Zvýšený tlak vzduchu
- **Chemické faktory**
- **Karcinogénne a mutagénne faktory**
- **Biologické faktory**
- **Záťaž teplom**
- Záťaž chladom
- **Fyzická záťaž**
- **Psychická pracovná záťaž**

Kategórie práce

- 1. kategória
- 2. kategória
- 3. kategória – riziková
- 4. kategória – maximálne 1 rok

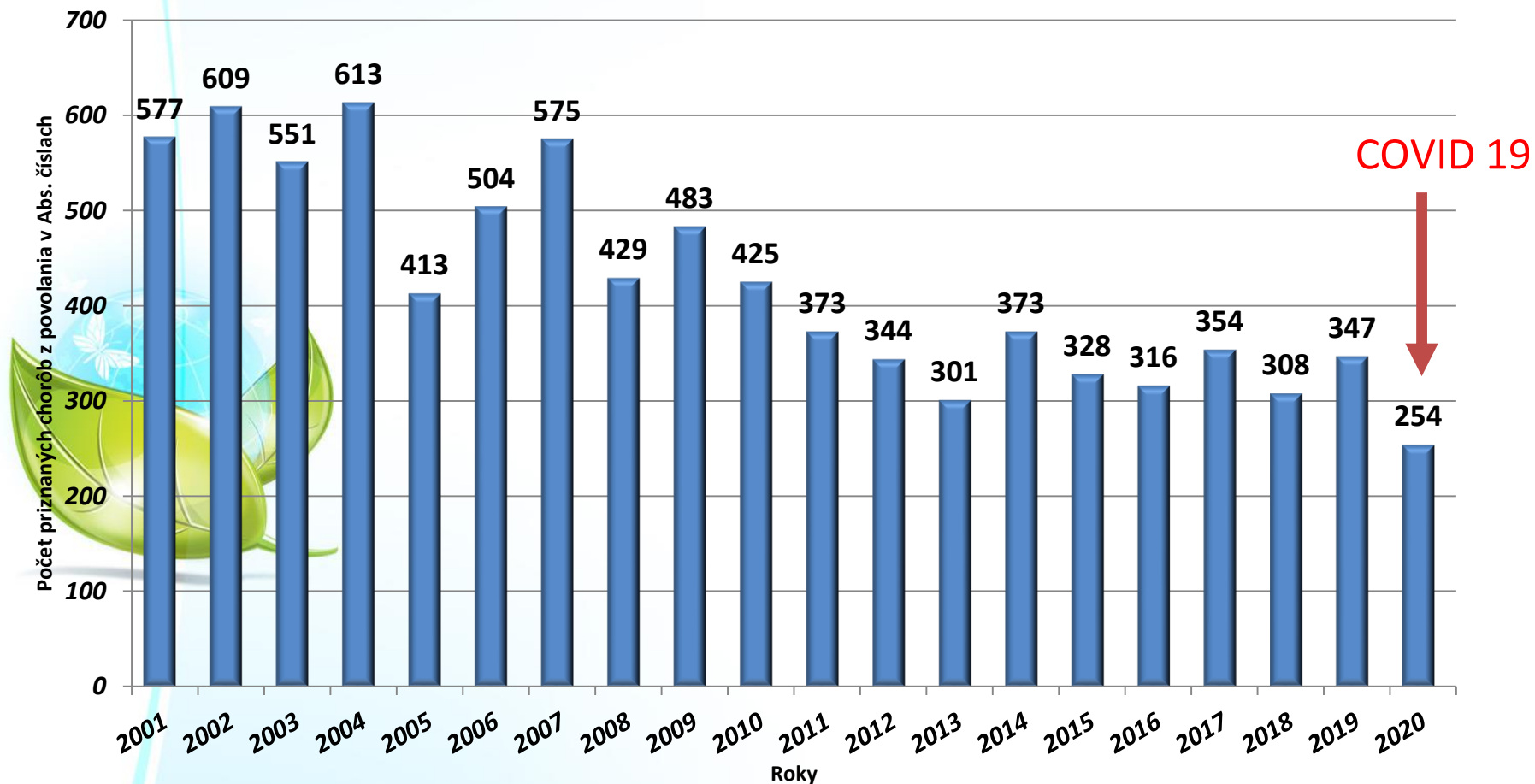
- PLP vždy pred zaradením a po vyradení z rizika

Choroba z povolania

- je choroba uznaná príslušným špecializovaným pracoviskom – Kliniky pracovného lekárstva vrátene podkladov z príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva
- zaradená do zoznamu chorôb z povolania (príloha zákona č. 461/2003 Z. z. **o sociálnom poistení**)
- ak vznikla zamestnancovi pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh,

Vývoj počtu priznaných chorôb z povolania v SR v rokoch 2001 - 2020

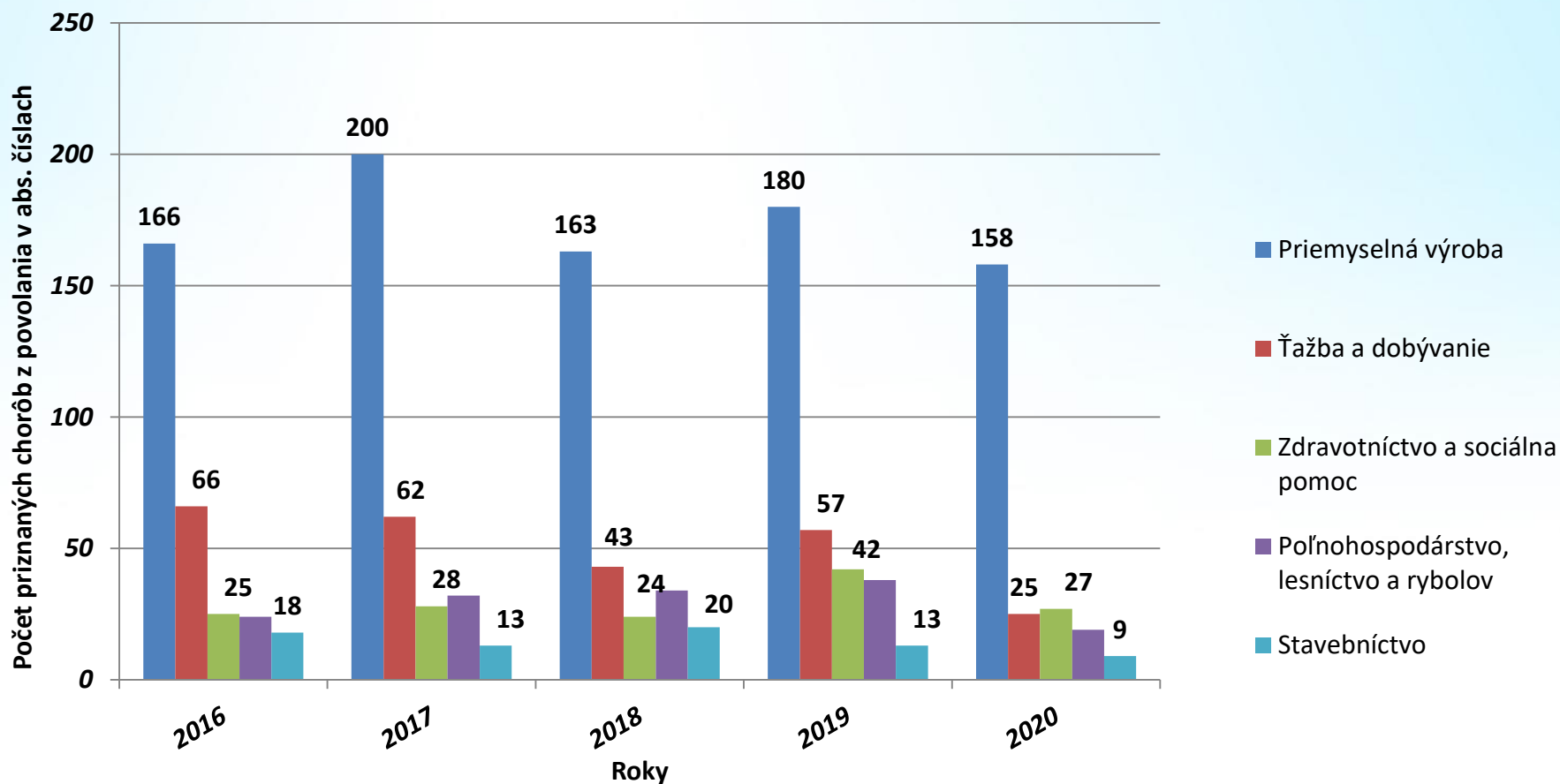

Štatistická klasifikácia ekonomických činností SK NACE Rev. 2

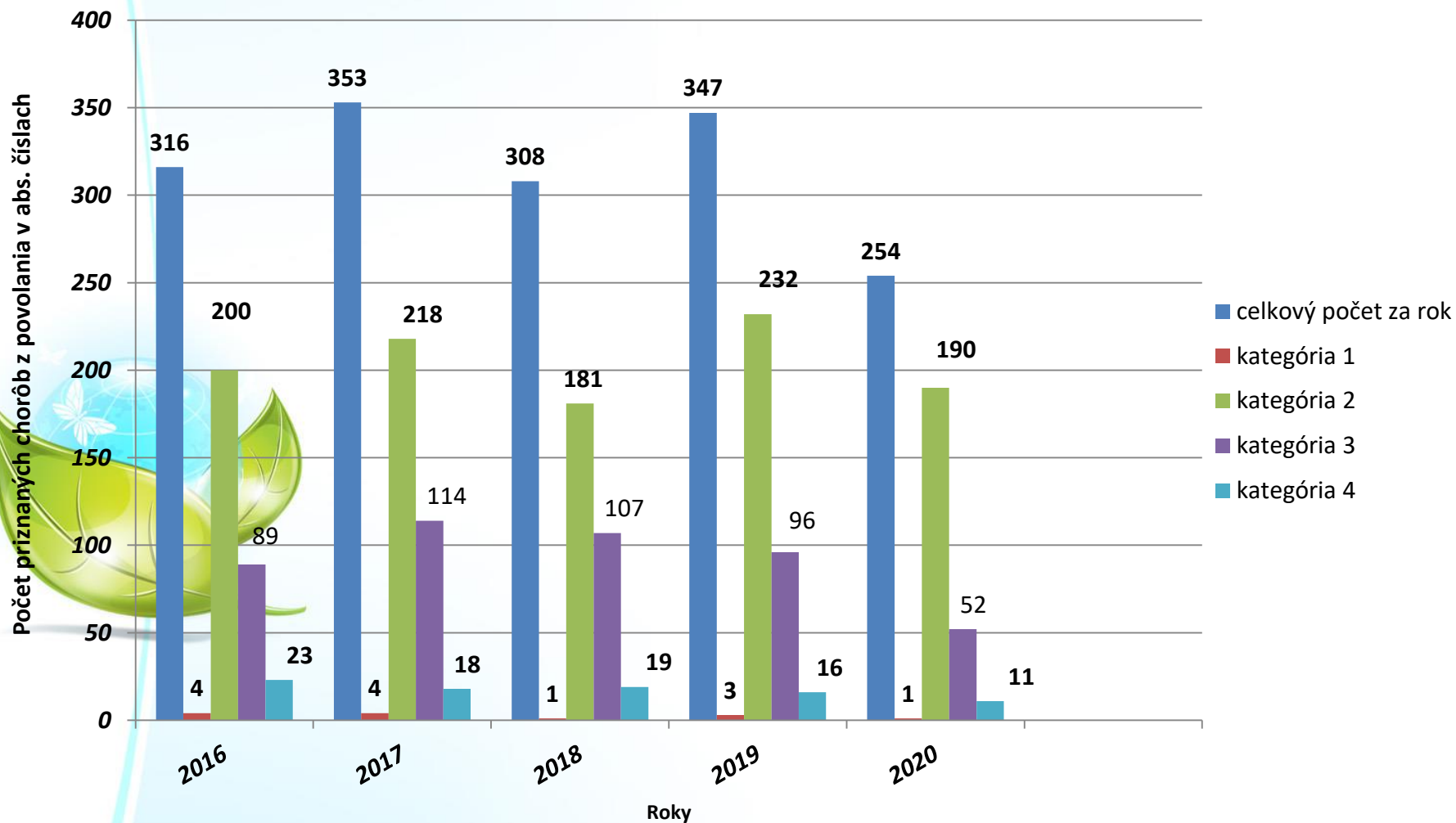
- A. Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov
- B. Ťažba a dobývanie
- C. Priemyselná výroba
- D. Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu
- E. Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov
- F. Stavebníctvo
- G. Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov
- H. Doprava a skladovanie
- I. Ubytovacie a stravovacie služby
- J. Informácie a komunikácia
- K. Finančné a poisťovacie činnosti
- L. Činnosti v oblasti nehnuteľností
- M. Odborné, vedecké a technické činnosti
- N. Administratívne a podporné služby
- O. Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie
- P. Vzdelávanie
- Q. Zdravotníctvo a sociálna pomoc**
- R. Umenie, zábava a rekreácia
- S. Ostatné činnosti
- T. Činnosti domácností ako zamestnávateľov; nediferencované činnosti v domácnostiach produkujúce tovary a služby na vlastné použitie
- U. Činnosti extrateritoriálnych organizácií a združení

Výskyt priznaných chorôb z povolania podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE Rev. 2

Výskyt priznaných chorôb z povolania podľa kategórie práce

Najčastejšie riziká v zdravotníctve

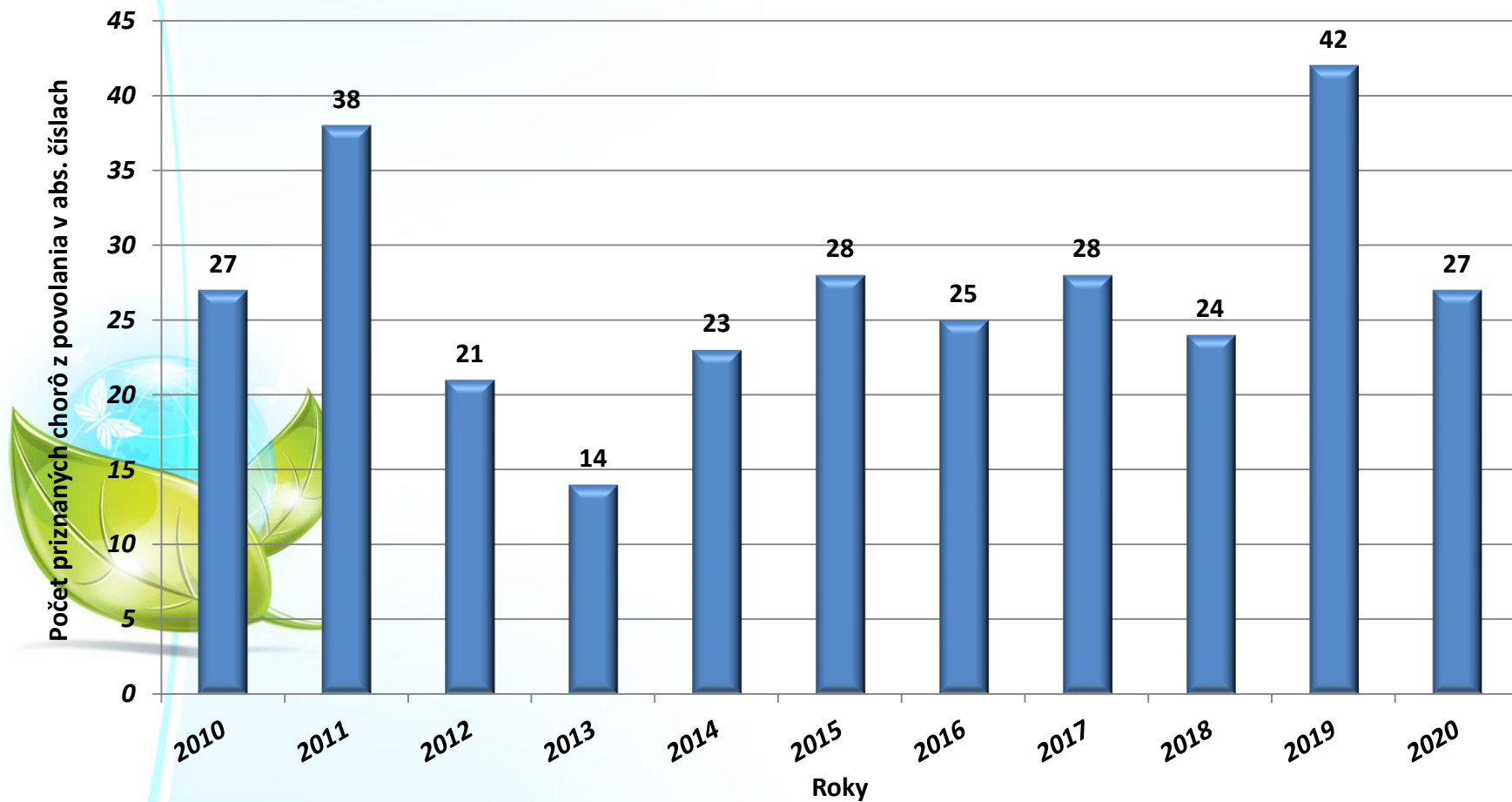
- a) riziko ožiarenia
- b) riziko vystavenia chemickým faktorom
- c) riziko vystavenie karcinogénnym látkam (cytostatiká)
- d) neuro-psychická záťaž
- e) nadmerná fyzická záťaž
- f) riziko vystavenia biologickým faktorom (profesionálna infekcia)

Zdravotníctvo

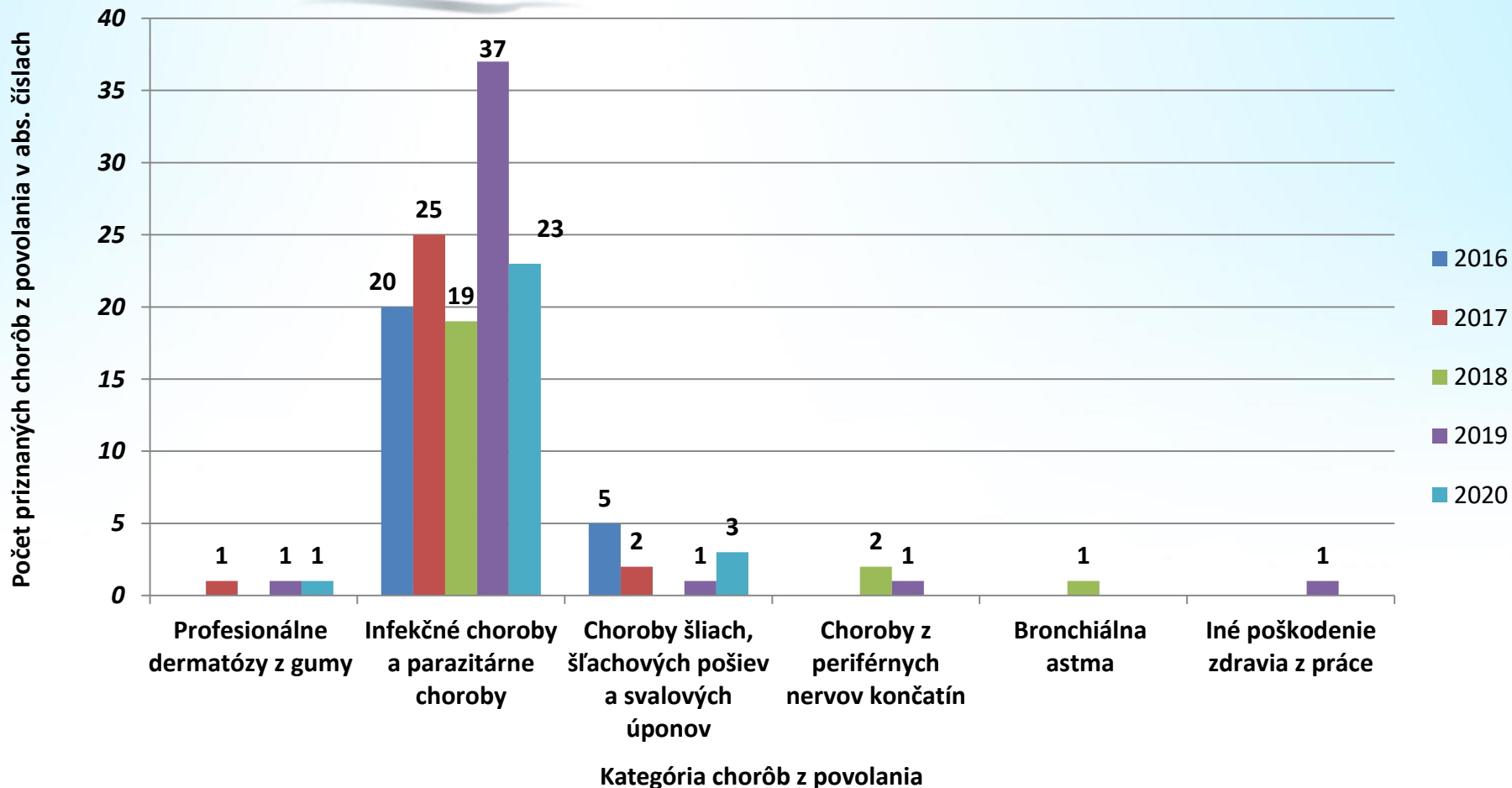
- zdravotníctvo - druhé odvetvie ekonomickej činnosti s najvyšším podielom rizikovej práce (9854 zamestnancov zaradených do kategórie rizikových prác) v roku 2020
- Z 9.854 zamestnancov je 75,5 % žien vykonávajúcich riziková prácu
- v odvetví zdravotníctvo a sociálna pomoc bolo v roku 2020 hlásených 27 chorôb z povolania (10,3 % priznaných chorôb z povolania v SR)

Počet novopriznaných chorôb z povolania v sekcii "Zdravotníctvo a sociálna pomoc," v SR v rokoch 2010 - 2020

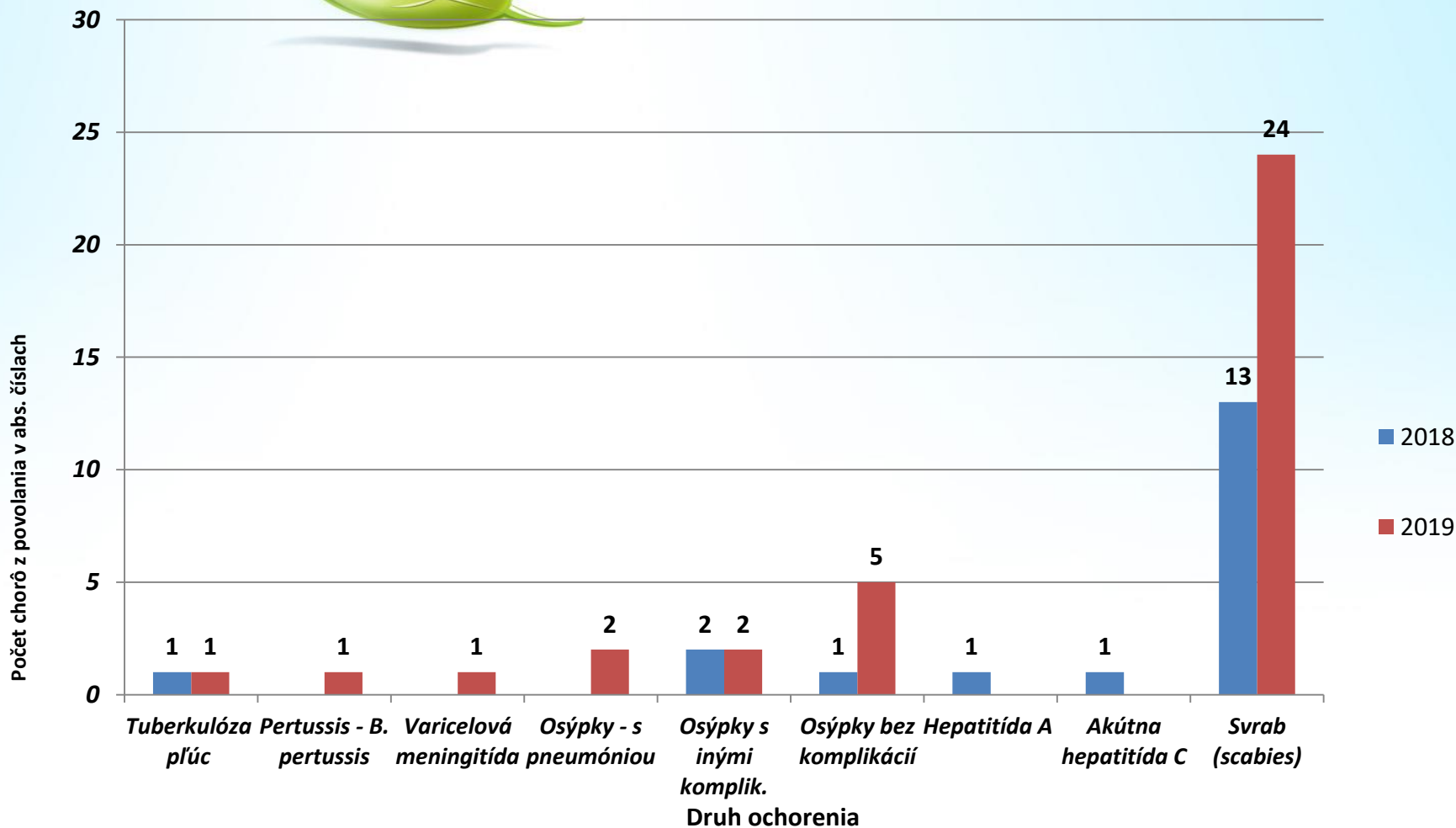

Štruktúra priznaných chorôb z povolania u zdravotníckych pracovníkov v SR v rokoch 2016 - 2020

Štruktúra infekčných chorôb u zdravotníckych pracovníkov v SR v rokoch 2018 a 2019

- **Práca v zdravotníctve sa vyznačuje:**
 - prítomnosťou viacerých rizikových faktorov súčasne;
 - primárnym výskytom psychickej pracovnej záťaže a expozície biologickým faktorom;
 - veľkou špecifikáciou a špecializáciou = celoživotná expozícia rizikovým faktorom;
 - náročným zavádzaním technických preventívnych opatrení na minimalizáciu rizík, napr. podávanie cytostatík;

CHOROBY Z POVOLANIE V ZDRAVOTNÍCTVE NIE JE MOŽNÉ ERADIKOVA AVŠAK JE MOŽNÉ ICH MINIMALIZOVAŤ

Ďakujem za pozornosť

- **MVDr. , Mgr. Žofia Klenovčanová, MPH**

- Axelum, s.r.o., Bratislava
- axelum@axelum.sk
- + 421 903 108 146

- **RNDr. Jana Boledovičová, PhD., MPH**

- Vsetínská nemocnice, a.s., Vsetín
- boledovicova@nemocnice-vs.cz
- +420 601 347 512
- jana.boledovicova@gmail.com
- +421 905 286 421